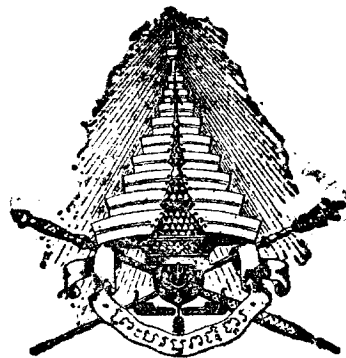

สถาปนาพระเกียรติยศ พระเจ้า ราชวรวงษ์
 เชอ พระองค์นั้น ขึ้นเป็น พระเจ้า อัยยิกาเชอ
 กรมหลวงวรวงษ์สุภา ทรง ใต้ลง โดย
 พิสดาร ต่อไปแล้ว โปรดเกล้าฯ พระราชทาน
 น้ำพระมหาสังข์ แด่ ทรง เจริญ แด่ พระราชทาน
 พระสุพรรณบัฏ แด่เครื่องยศ คือ พานทอง
 คำลงยาเครื่อง ใน พว้อม ๑ บั้วน พระโอรส
 ทองคำลงยา ๑ ขึ้นน้ำทองคำใหญ่ ๑ กา
 ทองคำ ๑ กัณฑ์ไม้ทองเงิน แด่ พระเจ้า
 อัยยิกาเชอ พระองค์นั้น พระสงฆ์ สวดไชย
 มงคล เจ้าพนักงาน ประโคมแตร สังข์
 พิณพาทย์ ถดองแขก สุกเลียง ประโคมแล้ว
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรง ประเคนแล้วเสด็จ
 ไปประทับที่เสด็จพระที่นั่งบรมราชสถิตยมโหฬาร
 พระบรมวงษานุวงษ์ ข้าราชการ ฝ่ายใน
 แด่หม่อม ท้าม พระบรมวงษานุวงษ์ บุตร
 ภรรยา ข้าราชการ ข้าราชการที่เป็น สมาชิกา
 เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่าย
 ทูลฉลอง อภิเษก พระบาท เจ้าพนักงาน ฝ่ายใน
 อ่านประกาศ จบแล้ว แด่เสด็จ ออก พอ พระ
 สงฆ์ ใต้รั้ว พระราชทาน นม แล้ว พระเจ้า
 อัยยิกาเชอ กรมหลวงวรวงษ์สุภา ทรง
 ประเคน ของ ไทยธรรม พระสงฆ์ ถวาย อนุโม
 ทนาแล อภิเษกถวาย พระพรตา พระบาท สมเด็จ
 พระเจ้า อยู่หัว เสด็จ ขึ้น เวลาย่ำได้ มี การ
 เวียนเทียน สมโภชพระสุพรรณบัฏ ทาม
 ธรรมเนียม

ประกาศในการสถาปนาพระเกียรติยศ

ศกมัตถุ พระพุทธศาสนา เป็น อภิศ
 ภาค ล่วง แล้ว ๒๔๓๕ พรรษา บัณฑิตนัก
 จันทรคติ นิยม ปลูกฝัง วิจิตรระ สำนวนมาก
 กฤษณบัณ ทศมัตถุ พนมมาร สุริยคติกาล
 รัตนโกสินทร์ศก ๑๑๖ กัญชายน มาศ ทุกิย
 มาสา หตุณ พิเศษ ปรีเฉทกาล กำหนด
 พระบาท สมเด็จ พระ ปรมินทร์ มหาจุฬา
 ลงกรณ์ บดินทร เทพย มหา มงกุฏ บุรุษ
 รัตนราชวรวงษ์ วรุตมพงษ์ บริพัตร วรชัตติย
 ราชนิกรโวกม จาทรันตบรม มหาจักรพรรดิราช
 สังคาส อุกไท สุชาติสัง สุธชเควระถณี จักร
 กวีบรม นารถ มหา มงกุฏ ราช วรางกูร สุวัค
 มุล สุตสาธิต อรรค อุกฤษฐ ไพบลัย บวรพา
 คุลย์ กฤษฎาภินิหาร สุภา ชิการ รั้งสุฤษกิ
 ชัญญู ลักษณ วิจิตร โสภากย สรรพวงค์ มหา
 ชโน ตมางค ประเนต ยาท บงกชยกุล ประสิทธิ
 สรรพคุณผล อุดม บรม สุขุมมาต ทิพย เทพาวการ
 ไพศาล เกียรติคุณ อกลย พิเศษ สรรพ เทเวศรา
 นุรัถย์ วิสิฐ ศักดิ์ สมญาพิณิต ประชานารถ
 เปรม กระมล ชัตติย ราช ประยว มุล มช มาคยา
 ภิรมย์ อุดม เกชา ชิการ บั้วน บรม คุณ สาร สยา
 มา ทินคร วรุตเมกราช กิลก มหา ปรีวารนายก
 อมัตต์ มหันต วรฤทธิเศษ สรรพ วิเศษ ศิริวันธ

อนกชน นิกว สโมสว สมมต ประสทธิช วยค
 มโศคม ยรม ราช สมบัติ นพ ปกต เสวทร
 ฉัตวาทินทร คิริ รัตน โปถกษณ มหา ยรม ราช
 ภิเศกา ภิสิต สรรพ ทศทิศ วิชิตไชย สกต
 มโศสววิษ มหา สวามินทร มเสศวร มหินทร
 มหา รามา ชิวาช วโรคม ยรม นารถชาติ อาชา
 วโรทร พุทชาติ ไทร รัตน สรณารักษ อกถ
 ศักดิ์ อรรค นเรศวร ชิบคิ เมตทา กรณา สัตถ
 หุไทย อนนโฆย บัญการ สกตไพศาลมหา
 รัชฎา ชิบคินทร ปรมินทร อรรณิก มหา ราช
 ชิวาช ยรม นารถพิทว พระ รุส รอมเกล้า
 เจ้า อยู่หัว

ทรง พระราช คำรัที่ ว่า พระเจ้า ราช ว
 วงษ์เชอ พระองค์เจ้าบุตรี เป็น บัษติม ราช
 ชิกา แห่ง พระบาท สมเด็จ พระนั่งเกล้า เจ้า
 อยู่หัว ได้ ทรง รัย ราชการ สนิท ชิก ไซ้ เป็น
 ยรม ราช ประสูท ใน รัชกาล นั้น ทลออก มา จน
 เสด็จ สวรรคต ได้ ทรง รัย เลียง กรม สมเด็จ
 พระเทพ ศรินชรา มาตย์ สมเด็จ พระ ยรม ราช
 ชนนี้ เมื่อ เป็น กำพร้า มา แต่ ยัง ทรง พระเยาว์
 จน พระชนมายุ ได้ ๑๘ พรรษา รัย สมมตยา
 ภิเศก เป็น สมเด็จ พระราช เทวี ใน รัชกาล
 ที่ ๔ มี พระ หลุทย์ ึง รักภักดี ต่อ ได้ ฝ้า ลออง
 ชุดี พระบาท ได้ ทูล ถวาย อักษร วิถี แต่ เรือง
 ราช ประเพณีโบราณ แล ทาง อรรม ปฏิบัติ
 ตาม ยรม พุทโฆวาท ได้ ทรง เป็น ผู้รักษา
 กุญแจ พระ ยรม มหา ราชวัง แล บังคัม บัญชา
 พนังงาน ฝ่าย ใน มี พระ หลุทย์ ซื่อ ทรง ค้ำ
 อยู่ใน ความ สัตย์ สุจริต ประกอบ ้วย พระ
 กุศล ิกร มิได้ เสื่อม กลาย มี พระ สติปัญญา

สามารถ ใน ราชการ ต่าง ๆ แล ทรง ทว
 ใน ทาง พุทท สาสน์ แล ราช สัตว อักษร
 สมัย ชำนาญ ใน วิถี ที่ จะ ผูก ประพันธ์ กาพย์ กถอน
 ประพจน์ พระ องค์ เสมอ คั้น เสมอ ปลาย ไม่มี
 เวลา ที่ จะ ยั้ง แล ห้อย อย เป็น ที่ ทรง เคารพ นับ
 ถือ อย แล้ว เป็น อัน มาก ครั้น เมื่อ พระ เจ้า
 ยรม มหัยยิกาเชอ กรม สมเด็จ พระ สุภา รัตน
 ราช ประยูร ทรง พระ ประชวร มาก บ้าง น้อย
 บ้าง คิก ต่อ เนื่อง ภันี้ มา ถึง ๑๑ ปี ก็ได้ ทรง
 พระ อสาท พยา ขาด รักษา ทวาท รัว ลำบาก
 มิ ได้ ทรง เขื่อ หน้าย แล คิก เห็น แก่ ความ
 ลำบาก ของ พระ องค์ ้วย ประสงค์ จะ ได้ เป็น
 ที่ เขา พระราช หลุทย์ ได้ ทรง พระราช คำรัที่
 การ พระ นคร ทลออก มา จน ถึง เวลา กรม
 สมเด็จ พระ สุภา รัตน ราช ประยูร เสด็จ สวรรค
 ตก ษนี้ ว่า เป็น ความ ชอบ ใน พระ องค์ อีก
 อย่าง หนึ่ง

มา ใน กาล บัษนี้ พระ เจ้า ยรม มหัยยิกา
 เชอ กรม สมเด็จ พระ สุภา รัตน ราช ประยูร
 เสด็จ สวรรคต กว่ง ไป แล้ว เป็น ที่ ว่า เหว
 พระราช หลุทย์ ้วย มิ มี พระ ยรม วงษ์ ผู้
 ใหญ่ ซึ่ง จะ ได้ ้วย ค แต่ ึง ราชการ ใน พระ
 ยรม มหา ราชวัง แล เป็น ที่ ทรง เคารพ สักการ
 บูชา สืบไป ้วย อาโศรย เหตุ ที่ พระ เจ้า ราช
 วรวงษ์ เชอ พระ องค์ เจ้า บุตรี ได้ ทรง ทำ
 บำรุง รักษา สมเด็จ พระ ยรม ราชชนนี มา
 เป็น คั้นนี้

จึง มี พระ ยรม ราช โองการ คำรัที่ สั่ง ให้
 สถา ปนา พระ เจ้า ราช วร วงษ์ เชอ พระ องค์ เจ้า
 บุตรี ขึ้น เป็น พระ องค์ เจ้า ท่าง กรม ฝ่าย ใน

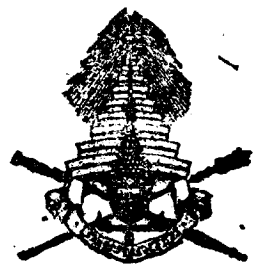
ยกขึ้นเป็น พระเจ้า อัยยิกาเธอ หนีโดยฝ่าย
สมเด็จพระบรมราชชนนี มีพระนาม
ทาม ราชฤกษ์ ใน พระสุพรรณบัฏว่า พระเจ้า
อัยยิกาเธอ กรมหลวง วรเสวยสุภา อภิ
ธักยร วรรคตรี ทรงศักดินา ๑๖๐๐ ทาม
พระราชกำหนด อย่าง พระเจ้า อัยยิกาเธอ
มีกรม ใน พระบรมมหาราชวัง ดำรง พระ
บรมราช อิศริยยศ วิมลเกียรติคุณ อุดม
ศักดิ์ ที่ควรเคารพ ยิ่งใหญ่ เสมอ พระองค์
เจ้าต่าง กรมผู้ใหญ่ สืบไป ทรงพระเจริญ
พระชนมายุ พรรณ สุข พล ปฏิภาณ คุณสาร
สมบัติ สรรพศิริสวัสดิพิพัฒนามงคล ศรี
อิฐวรรต ณ สวรรค์ สมบูรณ์ อุดมยศปรากฏ
ไปสิ้นกาลนาน

ให้ทรงตั้งเจ้า กรม เป็น หลวง วรเสวย
สุภา ถึงศักดินา ๖๐๐

ปลัด กรม เช่น ชุน ภูมัญญาภิร เกียรติพัฒน์
ถึง ศักดินา ๔๐๐

สมุหยาณูชี เป็น หมื่น นารี รัตน พลารักษ์
ถึง ศักดินา ๓๐๐

ให้ ผู้ซึ่ง ใ้ รับตำแหน่ง ทั้ง สามนี้ ทำ
ราชการ ใน หลวง แด ใน กรม ตาม อย่าง
ธรรมเนียม เจ้า กรม ปลัด กรม สมุหยาณูชี
ใน พระ องค์ เจ้าต่าง กรม สืบไป ขอ ให้ มี
ความ สุข สวัสดิ์ เจริญ เทอญ

ประกาศ คง ตำแหน่ง

ผู้แทน เสนาบดี กระทรวงวัง

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระ
พระปรมาภิไธย มหาจุฬาลงกรณ์ พระ รุดรอม
เกล้า เจ้า อยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้
ประกาศ ให้ทราบทั่วกัน ว่า

ใน ประกาศ เปลี่ยนตำแหน่ง เสนาบดี ซึ่ง
ลง วันที่ ๒๖ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ ค่ำ ๑๑๖ นั้น
ตำแหน่ง ผู้แทน เสนาบดี กระทรวง วัง ยังว่างอยู่

บัดนี้ ทรง พระราชดำริที่ว่า ราชการ ใน
กระทรวง วัง นั้น ย่อม เป็น ราชการ อันละเอียด
หลาย ประเภทนัก ทั้ง อาศัยรับผู้ ที่ชำนาญ
เคย ราชการ ใน กระทรวง นั้น มา ชำ นาน จึง
ระทำการ ได้ โดย สดวกดี เพราะ เหตุ นั้น จึง
ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ พระเจ้า น้อย
ยาเธอ กรมหมื่น มติศร ราชฤกษ์ เสนาบดี
กระทรวง พระคลัง คง เป็น ผู้แทน เสนาบดี
กระทรวง วัง ไป ตาม เกิม ค้วย

แต่ ทรง พระราชดำริ เพื่อ ระผ่อนผัน
มิให้ เป็น การ หนัก แก่ พระเจ้า น้อยยาเธอ
กรมหมื่น มติศร ราชฤกษ์ ที่ ต้อง ทรง รัย
ราชการ ๒ ตำแหน่ง กิ่งนี้ จึง ทรง พระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ พระเจ้า ลูกเธอ พระองค์
เจ้าประวิตร วัฒนโกมล เป็น ผู้ช่วย ราชการ
ใน หน้า ที่กระทรวง วัง อีก พระองค์ นั้น แด ให้